

Vadovėlio rankraščio turinio recenzija

I. BENDRA INFORMACIJA

Pavadinimas	Vieversys	Leidykla	Šviesa, 2010, 87 p.
Autorius (iai)	Ingrida Bertulienė, Rūta Girdzijauskienė, Vitalija Valeikienė	Paskirtis	Muzikos vadovėlis I klasei

II. BENDRAS VADOVĖLIO RANKRAŠČIO TURINIO APIBŪDINIMAS. IŠVADA APIE VADOVĖLIO RANKRAŠČIO ATITIKIMĄ PAGRINDINIAMS REIKALAVIMAMS

a) Vadovėlis „Vieversys“, skirtas muzikos mokymui(si) I klasėje, turiningai papildo „Šok“ vadovėlių seriją. Jame realizuojamas pradinės mokyklos integruoto ugdymo principas derinant muzikos pamokų temas su kitų dalykų (lietuvių kalbos, matematikos, gamtos pažinimo, dailės ir kt.) temomis, siekiant pateikti muzikos žinias jau turimos kitų sričių patirties kontekste, tokiu būdu sukuriant natūralią, artimą mokinio pasaulėjautai mokymo(si) erdvę. Vadovėlio metodinė koncepcija šiuolaikiška ir patraukli.

b) Vadovėlio rankraštis atitinka pagrindinius reikalavimus:

1. Vadovėlis yra skirtas konkrečiam ugdymo koncentrai – pradinės mokyklos I klasei. Jis orientuotas į besimokantįjį - atitinka amžiaus grupės ypatumus ir poreikius.
2. Vadovėlis turi tinkamą, skirtą mokyti, metodinę sąrangą (medžiagą Bendrosiose programose apibrėžtam ugdymo turiniui perteikti, užduotis žinioms ir gebėjimams įgyti, priemones pažangai ir pasiekimams įsivertinti). Vadovėlyje pateiktos pratybos, muzikinės veiklos, medžiaga muzikos žinių įsisavinimui, užduotys mokinių žinių ir gebėjimų įsivertinimui atitinka Bendrosiose programose apibrėžtą muzikinio ugdymo turinį, suteikia mokytojui galimybę taikyti įvairius muzikinio ugdymo būdus, skatinančius mokinių kūrybingumą.
3. Atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, yra nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų atžvilgiu. „Vieversyje“ numatytos veiklos ir pamokų temos (p.:14; 22; 34; 50; 54; 56; 80 ir kt.) nukreiptos į muzikos meno vertybių pažinimą ir šiuo pagrindu skatinamas mokinių noras bendradarbiauti su mokytoju ir draugais, pagelbėti šalia esančiam, pažinti kitas šalis, mylėti savo šeimą, gimtinę.
4. Atitinka pagrindines demokratinės visuomenės vertybes ir neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisiniams aktams. Vadovėlio medžiaga pasižymi įvairiapuse tolerancija.¹

III. VADOVĖLIO RANKRAŠČIO TURINIO VERTINIMO ASPEKTAI

1. Vadovėlio tinkamumas mokyti

Kriterijai	Vertinimas	Vertinimo pagrindimas
Pateikiamos medžiagos	Vadovėlis atitinka	Vadovėlis atitinka Bendrąsias

¹ Palyginti: Mokyklų aprūpinimo benrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašas, 5 punktas, (Žin., 2009, Nr. 61 – 2450)

*Kopija tibra: Ekspertinio vertinimo skyriaus metodiniuke
Natalija Ditkevičiūtė S.M.*

pritaikymas siekiant Bendrosiose programose apibrėžtų mokinių pasiekimų	Bendrašiais programomis, jam būdingas kūrybiškas autorinis požiūris Vadovėlis atitinka numatomus mokinių pasiekimus	programas. „Vieversio“ mokojoji medžiaga atrinkta kruopščiai, pagrįstai, atsižvelgiant į Bendrosiose programose siektiną mokinių pasiekimų lygį. Grįžtamajam ryšiui apie mokinių pasiekimus gauti vadovėlio autorės periodiškai (kas trys mėnesiai), kūrybingai „Vieversio“ laiškuose pateikia mokiniams užduočių ir klausimų. Šie „Vieversio“ laišukai atlieka kelias funkcijas: kartojimo, įtvirtinimo, įsivertinimo ir vertinimo. Juose taip pat pateikiamos užduotys mokinių refleksijai pvz.: „Klausyk muzikos ir rašyk laišką vieversiui apie tai kaip tau sekėsi, ką išmokai, kas labiausiai patiko.“ Tokio pobūdžio užduotys skatina mokinius reflektuoti, stiprina muzikos mokymosi motyvaciją, ugdo pradinis savarankiško mokymosi įgūdžius.
Atitikimas Bendrosiose programose apibrėžtai dalyko turinio apimčiai	Vadovėlis visiškai atitinka bendrosiose programose apibrėžtai muzikos turinio apimčiai.	Bendrosiose programose ugdymo turinio apimtis nurodyta I-II klasei, reikia pažymėti, kad vadovėlio autorių atrinktas ugdymo turinys I klasei yra neperkrautas, leidžiantis tiek mokytojui, tiek mokiniams neskubėti, tvirtai įsisavinti žinias bei lavinti muzikinius gebėjimus. Tai rodo, kad, atrenkant ugdymo turinį, autorės vadovavosi ilgamete praktinio darbo patirtimi. Labai svarbu dar ir tai, kad autorės neskuba supažindinti mokinių su muzikos kalbos elementais, t. y. juos žyminčiais ženklais ir solfedžuoti bei groti iš natų. Visą pirmąjį trimestrą

Kopija tikro: S.M.

		mokiniai skatinami identifikuoti muzikinę patirtį, igytą iki formalaus muzikos mokymosi ir sukaupti naujos patirties, reikalingos būsimam muzikos rašto pažinimui. Muzikos rašto įsisavinimo parengiamojo etapo būtinumą pabrėžia žymiausi muzikos pedagogikos atstovai (V. Krakauskaitė, E. Gordonas, C. Orfas, Sh. Suzuki ir kt.). Tokiu būdu realizuojamas vienas iš pagrindinių šiuolaikinės muzikos pedagogikos principų – „nuo garso prie ženklo“. Taigi, turinio apimties, bei mokomosios medžiagos išdėstymo požiūriu vadovėlio tinkamumas I klasės muzikos mokymui(si) yra akivaizdus, autorės kūrybiškai interpretuoja bendrąją programą.
Sąsajos su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais	Tvirtos ir logiškos sąsajos	Pradiniame mokymo(si) etape (pirmajame trimestre) ypač ryškus naujos mokomosios medžiagos gretinimas su anksčiau įgytomis žiniomis, bei muzikine ir kita patirtimi. Tai atitinka ir vadovėlio rengimo integruoto ugdymo koncepciją. Jau vienoje iš pirmų pamokų „Mano kambarys“ (p.8) mokiniai skatinami savo artimiausioje aplinkoje atpažinti ir įvardyti įvairias muzikos apraiškas: „skambančius daiktus“, garsų savybes ir kt. Ritmo pratybose panaudojama mokinių verbalinė (ritmiškas žodžių skandavimas p.9, 13 ir kt.), kinestetinė (kūno perkusija p. 13, 17, 23, 25 ir kt.), emocinė (imituojant, apibūdinant girdimą muziką, grojant, dainuojant) patirtis.

Kopija tikra: D. Ma

		Įvedant naujas muzikos sąvokas, supažindinant su muzikos kalbos elementais taip pat remiamasi anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais. Pavyzdžiui: 43 p., pateikiant naują medžiagą (ketvirtines ir aštuntines natas), remiamasi anksčiau įgytu gebėjimu pajusti ritminę pulsaciją, skirti ir imituoti trumpus ir ilgus garsus skanduojuant tekstą; 77 p., įvedant la natą, solfedžiavimui panaudojama anksčiau „Vakaro muzikos“ pamokoje (p.16-17) išmokta liet. l. daina „A-a, a-a, pupa“.
Užduočių ir veiklų įvertinimas	Užduotys ir veiklos skatina mokinius kritiškai mąstyti, spręsti problemas, diskutuoti, dirbti kūrybiškai	Pagrindinės veiklos pateikiamos vadovėlio 3 p.: „galvok, ritmuok, kurk muziką, dainuok, klausyk muzikos, solfedžiuok, grok įvairiais instrumentais“. Šios veiklos muzikos pamokose derinamos tarpusavyje, papildo viena kitą, įtraukia mokinius į aktyvią muzikinę veiklą. Dainavimas yra viena iš pagrindinių muzikinių veiklų mokant muzikos jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikus. Dainavimui skirtos dainelės vadovėlyje pateiktos labai nuosekliai nuo pačių paprasčiausių pirmosiose pamokose iki sudėtingesnių vėlesnėse. Vadovėlyje gausu lietuvių liaudies dainelių ir žaidimų, taip autorės išlaiko Lietuvos muzikinio ugdymo tradiciją – pradinį vaiko intonacinį žodyną formuoti savo tautos intonacijų pagrindu. Dainelių tematika atitinka šio amžiaus vaikų pasaulėjautą. Dainavimas pamokose derinamas su grojimu, judesiu, kūrybinėmis

Kopija tikra: D. M.

		užduotimis. Muzikos klausymo užduočių atlikimui taikomi aktyvaus klausymo būdai: iliustruojamieji ir improvizaciniai judesiai, ritmavimas, piešimas ir kt. Darbas grupėje skatina mokinius bendradarbiauti, mokytis vieniems iš kitų, nuosekliai lavinti muzikinius gebėjimus. Kūrybinių užduočių gausa ir įvairovė skatina mokinius mąstyti, diskutuoti, ieškoti sprendimų, improvizuoti ir kurti.
Tekstinės ir vaizdinės informacijos tinkamumas skirtingiems mokinių poreikiams, mokymo(si) stiliams, amžiaus tarpsniui ir pan.	Metodinė sistema tinka įvairiems mokymosi stiliams, skirtingiems poreikiams ir amžiaus tarpsniui.	Vadovėlio tekstinė ir vaizdinė informacija atitinka pradinį klasių mokinių suvokimo lygį. Iliustracijos nėra statiškos, jose vyrauja judesys, tai atitinka muzikos dalyko specifiką, nes muzikos menui būdingas judėjimas, muzikos kūrinio forma vystosi laike. Išradingai pateikta pamokos medžiaga aiškinantis metro ir takto sąvokas (p.52): ritmo darinys pateikiamas kino juostoje, kurios kadrai – taktai.
Kalbos aiškumas ir logiškumas	Kalba aiški ir logiška, atitinka šios amžiaus grupės mokinių ypatumus.	Muzikos sąvokos apibūdinamos vaizdingai, šio amžiaus tarpsnio mokiniams suprantama kalba.
Pateikiamų iliustracijų tinkamumas ugdyti mokinių žinias ir gebėjimus	Vaizdinė medžiaga panaudojama tinkamai.	Vaizdinė medžiaga papildo tekste pateiktą informaciją, skatina mokinius kūrybiškai atlikti užduotis. Vadovėlis iliustruotas ir nuotraukomis, kuriose muzikuoja mokinių bendraamžiai, tai skatina mokinių susidomėjimą ir stiprina muzikos mokymosi motyvaciją.
Dalykinis tikslumas	Vadovėlis dalykiškai tikslus.	Vaizdinėje ir tekstinėje informacijoje netikslumų bei dalykinių klaidų neaptikta.

Kopija tikra: Lr 1/2

2. Vadovėlio tinkamumas mokytis

- a) pateikiama medžiaga ir informacija skatina mokinių susidomėjimą, motyvuoja pažinti ir mokytis;
- b) vadovėlio užduotys skatina mokinių kūrybingumą, savarankiškų sprendimų paieškas. Beveik kiekvienos temos išsiaiškinimui mokiniams pateikiami klausimai, į kuriuos jie atsako patys ir tokiu būdu įsisavina naują medžiagą.
- c) "Vieversio laiškuose" pateikiamos užduotys skatina mokinius stebėti ir apmąstyti savo pažangą.

Išvada: Ingridos Bertulienės, Rūtos Girdzijauskienės ir Vitalijos Valeikienės muzikos vadovėlis I klasei „Vieversys“ atitinka tokio pobūdžio leidiniams keliamus reikalavimus, todėl siūlau jį spausdinti.

Recenzento vardas ir pavardė:

VPU Muzikos katedros doc. dr. Henrika Šečkovienė

Parašas:

Data: 2009-12-21

*Kopija ti bra : Ekspertinio vertinimo skyriaus
nubodiniuke
natalija dotkeviciute Dima*